

OBSAH

PŘEDMLUVA	17
O VÝVOJI ČESKOSLOVENSKÉ ÚSTNÍ A ČELISTNÍ CHIRURGIE	18
STERILISACE A DESINFEKCE	23
Antisepse	23
Desinfekce	23
Asepsy	23
Sterilisace	24
a) Sterilisace varem	24
Sterilisace varem ve vodě: způsob sterilisace, doba sterilisace	24
Předměty, které se sterilisují	25
Sterilisace varem v oleji	25
b) Sterilisace párou: autokláv, doba sterilisace, předměty, které se sterilisují	25
c) Sterilisace horkým vzduchem: způsob sterilisace, doba sterilisace	26
d) Frakcionovaná sterilisace (tyndalisace)	26
e) Sterilisace vyžíráním	27
Chemická desinfekce: alkohol, louh sodný a draselný, soda, mýdla, sloučeniny rtuti, chlorové přípravky, Benzenchloramin, Chlorseptol, kvarterní amonné base, Ajatin, Formaldehyd, fenolové přípravky, kresolové přípravky, kyselina peroctová	27
Sterilisace a desinfekce podle předmětů	29
Chirurgické mytí rukou	30
ANESTESIE	31
Místní anestezie	31
Povrchová anestezie	31
Desinfekce místa vpichu při injekční anestezii	32
Infiltrační anestezie: subperiostální, intraparodontální, intraoseální	32
Svodná anestezie	34
Svodná anestezie v horní čelisti	34
Anestezie na tuber maxillae: technika intraorální, technika extraorální	34
Anestezie na foramen infraorbitale: technika intraorální, technika extraorální	35
Anestezie na foramen palatinum majus	37
Anestezie na foramen incisivum	37
Svodná anestezie v dolní čelisti	38
Anestezie na foramen mandibulare: intraorální cesta, extraorální cesta	38
Anestezie na foramen mentale	41
Anestezie n. buccinatorius	41
Kmenová anestezie	42

Komplikace injekční anestezie: poruchy cití, poranění cév se vznikem hematomu, anemické zóny, poškození svalů, poinjekční nekrosy, infekce, zlomení jehly	43
Celková anestezie	44
EXTRAKCE ZUBŮ	46
Všeobecné zásady	46
Zásady psychologické	46
Psychiatrické aspekty	47
Vyšetření pacienta	47
Anestezie	48
Indikace k extrakci zubu	48
Kontraindikace extrakcí	49
Instrumentarium	49
Extrakční kleště	49
Zubní dětské kleště	53
Extrakční páky	53
Anatomické poznámky	57
Extrakce zubů (část obecná)	59
Extrakční mechanismus	59
Příprava operačního pole před extrakcí	60
Postavení lékaře při extrakci	60
Extrakce zubů (část speciální)	63
Extrakce horních řezáků	63
Extrakce horního špičáku	64
Extrakce horních premolárů	64
Extrakce horních molárů	65
Extrakce horního zubu moudrosti	65
Extrakce dolních řezáků	65
Extrakce dolního špičáku	66
Extrakce dolních premolárů	66
Extrakce prvního a druhého dolního moláru	66
Extrakce dolního třetího moláru	67
Extrakce zubních kořenů	70
Extrakce kořenovými kleštěmi	70
Extrakce Beinovou pákou	71
Vybavení kořene po odklopení mukoperiostálního laloku	72
Kořeny horních špičáků	73
Kořeny horních premolárů	73
Kořeny horního prvního a druhého moláru	74
Kořeny horního zubu moudrosti	75
Kořeny dolních řezáků	75
Kořeny dolních špičáků	75
Kořeny dolních premolárů	75
Kořeny dolních molárů	76
Kořeny dolního třetího moláru	78
Extrakce „vhojených“ kořenů	78
Hojení extrakční rány	78
Chirurgické vybavení retinovaného dolního zubu moudrosti	79
Komplikace během extrakce a po extrakci	83

Fraktura zubu při extrakci	83
Odlomení stěny zubního lůžka	83
Zlomení hrbolu horní čelisti	84
Zlomení dolní čelisti	84
Poškození sousedního zubu, vytažení nepravého zubu	84
Oroantrální perforace, radix in antro	85
Poškození n. mentalis a n. alveolaris inferior	85
Polknutí a aspirace extrahovaného zubu	85
Krvácení po extrakci zubu	86
Bolest po extrakci zubu (dolor post extractionem)	87
Alveolitis sicca	87
Alveolitis purulenta	88
PŘÍHODY BĚHEM STOMATOCHIRURGICKÝCH VÝKONŮ A BĚHEM ANESTESIE	90
mdloba, reflexní kolaps, syndrom karotického sinu, toxická reakce, alergická reakce (kožní test, intradermální test), reakce organismu na vysokou hladinu katecholaminů v krvi, hypoglykémie, ketonémie, velký epileptický záchvat, síňo-komorová blokáda, resuscitace dýchání (dýchání z plic do plic), nepřímá srdeční masáž, přímá srdeční masáž	90
PLANTACE ZUBŮ	96
Replantace: indikace, kontraindikace, postup při replantaci	96
Autoplastická transplantace: indikace, kontraindikace, postup při autoplastické transplantaci	97
Homoioplastická transplantace: postup při transplantaci	98
Aloplantace: indikace, kontraindikace, postup při aloplantaci	98
PATOLOGICKÁ SPOJENÍ ÚSTNÍ DUTINY S DUTINOU ČELISTNÍ A NOSNÍ	
Oroantrální komunikace	98
Uzávěr čerstvých komunikací na hřebeni dásňového výběžku	100
Uzávěr komunikací uložených v ústní předsíni	103
a) Plastický uzávěr slizničním tvářovým lalokem se zadní stopkou	105
b) Plastika posunem dvou dvoustopkových, patrových laloků	105
c) Plastika třemi jednostopkovými laloky	105
Oronasální komunikace	106
a) Plastika patrovým, jednostopkovým lalokem	107
b) Plastika posunem dvou dvoustopkových, patrových laloků	108
c) Plastika třemi jednostopkovými laloky	108
d) Plastika velkých patrových perforací	108
ZÁNĚTY ČELISTNÍCH DUTIN	110
Prudký zánět čelistní dutiny (sinusitis maxillaris acuta)	110
Počasný zánět čelistní dutiny (sinusitis maxillaris chronica)	113
RESEKCE KOŘENOVÉHO HROTU	116
Indikace	116
Kontraindikace	117
Příprava zubu k resekci	117
Technika operace	119
Resekce kořenových hrotů u jednotlivých zubů	123
Doléčování po operaci	125
Hojení poresekční kostní rány	126

TĚŽKÉ PROŘEZÁVÁNÍ DOLNÍHO ZUBU MOUDROSTI — DENTITIO DIFFICILIS MOLARIS TERTII INFERIORIS — DENTITIO DIFFICILIS DENTIS SA-PIENTIAE INF. 127

Chronická forma 128

Akutní forma 130

Indikace k extrakci 131

ZÁNĚTY TKÁNÍ KOLEM ČELISTÍ 133

ČÁST OBECNÁ 133

Příčiny zánětu: zuby s gangrenosní dření, záněty lůžka po extrakci zubu, dentitio difficilis, zhnisané cysty, osteomyelitis čelistních kostí, slinné žlázy, patrová mandle, hnisavé afekce kůže obličeje, infekční nemoci 133

Cesty šíření infekce 136

Šíření infekce per continuitatem 136

Šíření infekce lymfatickými cestami 136

Šíření infekce krevními cestami 136

Anatomické vymezení prostorů kolem čelistí 138

Prostor podbradový (spatium submentale) 138

Lože podčelistní (spatium submandibulare) 138

Lože podjazykové (spatium sublinguale) 138

Štěrbina v basi jazyka (spatium basale intermusculare linguae) 139

Prostor pterygomandibulární (spatium pterygomandibulare) 139

Prostor parafaryngeální (spatium parapharyngeum) 139

Prostor infratemporální (fossa infratemporalis) 140

Prostor pterygopalatinální (fossa pterygopalatina) 140

Krajina parotideomaseterická (regio parotideomasseterica) 141

ČÁST SPECIÁLNÍ 142

Záněty v okolí horní čelisti 142

Hlíza podokosticová na dásňovém výběžku — abscessus subperiostalis processus alveolaris 142

Hlíza podslizniční — abscessus submucosus (parulis) 143

Hlíza podkožní — abscessus subcutaneus 144

Hlíza nosní přepážky — abscessus septi nasi 144

Hlíza patra — abscessus palatinus 144

Hlíza perimaxilární — abscessus perimaxillaris-buccae 145

Flegmóna perimaxilární — phlegmona perimaxillaris-buccae 147

Hlíza retromaxilární — abscessus retromaxillaris 148

Hlíza prostoru pterygopalatinálního, infratemporálního a temporálního — abscessus fossae pterygopalatinae, infratemporalis et temporalis 148

Hnisavé záněty očnice a jejího okolí 150

Hlíza dolního očního víčka — abscessus palpebrae inferioris 150

Zánět slzného váčku — dacryocystitis 151

Flegmóna očnice — phlegmona orbitae 151

Záněty v okolí dolní čelisti 152

Hlíza podbradová — abscessus submentalis 152

Hlíza při dolní čelisti — abscessus perimandibularis 152

Hlíza parotideomaseterické krajiny — abscessus regionis parotideomasse-
tericae 153

Hlíza podčelistního prostoru — abscessus submandibularis 154

Flegmonosní zánět krajiny submandibulární a ústní spodiny — phlegmona baseos oris	155
Hlíza ve štěrbině pterygomandibulární a parafaryngeální — abscessus spatii pterygomandibularis et parapharyngei	156
Záněty rtů a jazyka	158
Zánět rtu — cheilitis (absces, flegmóna)	158
Záněty jazyka — glossitis	159
Hlíza krajiny podjazykové — abscessus regionis sublingualis	161
Anestésie při chirurgickém ošetřování zánětů v okolí čelisti	162
<u>HNISAVÉ ZÁNĚTY ČELISTNÍCH KOSTÍ</u>	164
Ostitis čelistí	165
Osteomyelitis čelistí	166
Akutní osteomyelitis horní čelisti	167
Akutní osteomyelitis dolní čelisti	169
Osteomyelitis chronica	173
Osteomyelitis sicca (Axhausen)	173
Osteomyelitis oculata (Wassmund)	173
Osteomyelitis nekrotisující s hypertrofií (Wassmund)	174
Osteomyelitis málo ozubených nebo bezzubých dolních čelistí	174
Zlomeniny dolní čelisti při osteomyelitidě	175
Osteomyelitis čelistí v dětském věku	176
Pseudotumorosní ostitis dolní čelisti	179
Osteomyelitis čelistí u kojenců	179
<u>SPECIFICKÉ ZÁNĚTY</u>	185
Aktinomykosa: forma cervikofaciální, forma kostní	185
Leptotrichosa	187
Tuberkulosa: primární tuberkulosa ústních tkání, sekundární tuberkulosa	188
Lupus vulgaris	190
Ulcerosní forma tuberkulosity	190
Granulační forma tuberkulosity	190
Tuberkulosa obličejových kostí	190
Syfilis	191
Syphilis congenita	191
Syphilis congenita recens	191
Syphilis congenita tarda	192
NOMA	193
<u>ČELISTNÍ KONTRAKTURA</u>	196
Neurogenní kontraktury	196
Artrogenní kontraktury	196
Zánětlivé čelistní kontraktury	197
Myogenní kontraktury	198
Jizvové kontraktury	199
Jiné čelistní kontraktury	200
<u>ONEMOCNĚNÍ MÍZNÍCH UZLIN</u>	201
Anatomie lymfatického aparátu obličeje a krku	201
Záněty mýzních uzlin	203
Akutní zánět mýzních uzlin: lymphonoditis submandibularis, lymphonoditis submentalis, lymphonoditis subangularis	203

Chronický zánět mízních uzlin	206
Benigní virusová lymphonoditis	206
Tularémie (zaječí nemoc)	207
Toxoplasmosa	207
Specifický zánět mízních uzlin	208
Tuberkulosa mízních uzlin	208
Syfilis mízních uzlin	210
Nádory mízních uzlin	210
Primární	210
Sekundární: lymphonodopathia blastomatosa	210
NEMOCI SLINNÝCH ŽLÁZ	212
Anatomické dělení slinných žláz	212
Vyšetření slinných žláz	212
Anamnesa	212
Zevní aspekce	213
Vnitřní aspekce	213
Zevní palpce	214
Sondáž slinného vývodu	216
Nativní vyšetření rentgenem	216
Sialografie: interpretace normálního sialogramu	216
Perkutánní punkční biopsie	218
Diagnostická excise	219
Scintigrafie a termografie	219
Vývojové poruchy slinných žláz a slinovodů: atresie, aplasie, aberantní přídatné slinné žlázy	219
Záněty slinných žláz	220
Akutní zánět slinné žlázy (sialoadenitis acuta)	220
Akutní zánět příušní slinné žlázy (parotitis acuta)	220
Pooperační parotitis (parotitis postoperativa)	221
Sekundární parotitis	221
Aseptická sialoadenitis	221
Chronický zánět příušní slinné žlázy (parotitis chronica)	221
Parotitis recidivans — Payen	222
Akutní zánět podčelistní slinné žlázy (sialoadenitis acuta submandibularis)	222
Akutní zánět podjazykové slinné žlázy (sialoadenitis sublingualis acuta)	222
Chronický zánět podčelistní slinné žlázy (sialoadenitis submandibularis chronica)	222
Specifické záněty slinných žláz: aktinomykosa, tuberkulosa, syfilis	223
Virogenní záněty slinných žláz	224
Akutní virusový zánět příušní slinné žlázy (parotitis epidemica)	224
Zánět slinných vývodů (sialodochitis)	225
Slinné kameny (sialolithiasis)	225
Operační vybavení kamene z Whartonova vývodu	226
Operační vybavení kamene uloženého v horním pólu gl. submandibularis	226
Exstirpace podčelistní slinné žlázy	226
Slinné píštěle	228
Sialoadenomy	228
Nádory slinných žláz	228
Adenom	229

Pleiomorfní adenom (smíšený nádor — myxochondroepiteliom)	229
Cylindrom	230
Papilární cystadenolymfom	233
Hlenotvorný epiteliom	234
Maligní nádory slinných žláz: carcinoma scirrhosum, carcinoma medullare, cylindrom	235
CYSTICKÉ ÚTVARY OROFACIÁLNÍ OBLASTI	238
Rozdělení cyst	238
Cysty kostní	239
Cysty dentální	239
Cysty kořenové — radikulární	239
Cysty zárodečné — folikulární	251
Cysty parodontální	253
Cysty bez vztahu k zubnímu systému	254
Cysty ductus nasopalatini	254
Cysty fisurální — mediální	255
Cysty fisurální — laterální	255
Cysty traumatické	256
Cysty měkkých tkání	257
Ranula — žabka	257
Kongenitální mucinosní cysta ústní spodiny	258
Retenční cysty	259
Cysty papillae incisivae	259
Slizniční cysty čelistní dutiny	260
Cysty velkých slinných žláz	260
Dermoidní a epidermoidní cysty ústní spodiny	261
Cysta z ductus thyreoglossus — cystis colli mediana congenita	264
Branchiogenní cysta — laterální krční cysta — cystis colli lateralis congenita	266
Atherom	266
NÁDORY V OBLASTI ÚST A OBLIČEJE	267
Část obecná	267
Diagnostika: anamnesa, inspekce, palpce, punkce	267
Rentgenologické vyšetření	269
Diagnostická excise	269
Terapie nádorů: chirurgické léčení, terapie zářením, terapie medikamentosní	270
Onkologická prevence	270
Část speciální	272
Benigní mesenchymální nádory	272
Fibrom: fibromy měkkých tkání, fibrom intraoseální, juvenilní nasofaryngeální fibrom	272
Epulis fibromatosa	276
Granuloma fissuratum (epulis fissurata)	276
Fibromatosis gingivae	276
Symetrické fibromy	276
Myxom	276
Lipom	277
Chondrom	277
Osteom: osteoma durum, osteoma spongiosum, osteoma medullare	278

Osteoidní osteom	279
Osteoklastom	279
Hyperplasie čelistních kostí	280
Exostosa (torus palatinus, torus mandibularis)	280
Osteofyty	281
Hemangiom: naevus flammeus, haemangioma simplex capillare, haemangioma cavernosum, hemangiom čelistních kostí	281
Lymfangiom: lymphangioma simplex, lymphangioma cavernosum, lymphangioma cysticum	284
Myom: leiomyom, rhabdomyom, Abrikosovův myoblastický myom	286
Maligní mesenchymové nádory — sarkomy	287
Sarkomy měkkých tkání: kulatobuněčné, vřetenobuněčné, polymorfofelulární, fibrosarkom, myxosarkom, rhabdomyosarkom	287
Sarkomy čelistních kostí: periostální sarkom, osteogenní sarkom, myxochondrosarkom, chondrosarkom, fibrosarkom odontogenní	289
Sarkomy z lymforetikulární tkáně: lymfosarkom, retikulosarkom, myelom (plasmocytom), Ewingův sarkom, maligní lymfogranulom (Hodgkinova nemoc), granuloma gangraenescens	291
Novotvary krvevorných tkání	295
Chronická myeloidní leukémie (myelosa)	295
Akutní myeloidní leukémie (akutní myeloblastosa)	295
Chlorom (myeloidní chloroleukémie)	295
Chronická lymfatická leukémie (lymfadenosa)	296
Akutní lymfatická leukémie	296
Benigní epitelové nádory	296
Papilom	297
Veruca (bradavice), cornu cutaneum (kožní růžek)	297
Odontogenní nádory	298
Adamantinom (multilokulární cystom, ameloblastom, adamantoblastom). solidní, cystický	298
Amelom (enamelom, ameloidní odontom)	299
Odontogenní fibrom	299
Cementom	299
Dentinom	300
Měkký odontom	300
Odontoblastom	301
Tvrký odontom: složený, koronární, radikulární	301
Prekancerózy: stacionární, proliferující, carcinoma in situ	302
Leukoplakie	302
Xeroderma pigmentosum	303
Keratoma senile	303
Bowenova choroba (dermatosa)	304
Erytroplasie	304
Maligní epitelové nádory	304
Rakovina kůže: karcinom basocelulární, karcinom spinocelulární	304
Rakovina rtu	305
Rakovina tvářové sliznice	307
Rakovina dásňového výběžku	309
Rakovina patra	310

Rakovina ústní spodiny	312
Rakovina jazyka	312
Rakovina čelistní dutiny	317
Centrální rakovina čelistních kostí	318
Protetická rehabilitace po resekci horní čelisti	318
Nádory z nervové tkáně	319
Neurilemom	319
Neurofibrom	320
Neurogenní sarkom	322
Neurofibromatosis (m. Recklinghausen)	322
Infantilní progresivní hypertrofická neuritis (Déjerine—Sottas)	323
Paragangliom	324
Epulis congenita	324
Pigmentový choristom	325
Glioblastom	325
Nasální gliom	325
Meningiom	326
Nádory melanotické	326
Pigmentový névus (mateřské znaménko, smaha)	326
Melanoblastom (maligní melanom, melanosarkom)	326
Epulis	327
Epulis gigantocelularis (obrovskobuněčná epulis, obrovskobuněčný granulom)	327
Epulis fibromatosa	328
Epulis granulomatosa	328
Granuloma pyogenicum	328
ROJEVY SYSTÉMOVÝCH KOSTNÍCH ONEMOCNĚNÍ NA ČELISTECH	329
Chondrodystrofia foetalis (Parrot), gargoylismus	329
Osteogenesis imperfecta	329
Fibrosní osteodysplasie (m. Jaffé—Lichtenstein)	330
Fibrosní osteodystrofie (m. Engel—Recklinghausen)	331
Ostitis deformans (m. Paget)	332
Mramorovitost kostí (m. Albers—Schönberg)	334
Akromegalie	335
Eosinofilní granulom	335
Choroba Handova—Schillerova—Christianova, choroba Abtova—Lettererova—Siweova	336
Rachitis, křivice	337
Osteomalacie	338
NEMOCNĚNÍ ČELISTNÍHO KLOUBU	339
Čelistní kloub (anatomické a fyziologické poznámky)	339
Vývojové poruchy čelistního kloubu: hypertrofie kloubního výběžku a hlavice dolní čelisti, hypertrofie svalového výběžku, změny na jamce kloubní	340
Záněty čelistního kloubu	341
Akutní zánět (arthritis temporomandibularis acuta)	342
Chronický zánět (arthritis temporomandibularis chronica)	342
Specifický zánět	343
Deformující artropatie (arthropathia deformans): juvenilní, senilní	343

Luxace a subluxe dolní čelisti: luxace habituální	344
Ztuhnutí čelistního kloubu (ankylosis temporomandibularis)	347
Kloubní kontraktura	350
ANOMÁLIE ČELISTÍ	351
Chirurgicko-ortodontické postupy	351
Ortodontické extrakce zubů	351
Chirurgické léčení diastematu	355
Chirurgické zeslabení alveolární kosti: osteotomie dásňového výběžku podle Bichlmayera, kortikotomie podle Köleho, alveolotomie podle Kufnera a Dal Ponta	355
Chirurgie čelistních anomálií a obličejových deformit	358
Prognathia: operace na horní čelisti podle Bichlmayera, podle Wassmunda, podle Spaniera, podle Cohn-Stocka; operace na dolní čelisti podle Kostečky, podle Immenkampa, podle Dal Ponta, podle Pichlera a Kazanjiana	358
Retrognathia	361
Progenie: pravá mandibulární progenie, pseudoprogenie, alveolární progenie, získané mandibulární progenie	365
Operační výkon na kloubním výběžku	370
Výkony na větvi dolní čelisti	371
Výkony na těle dolní čelisti	372
Mikrogenie	376
Laterogenie	380
Agenie	381
Nedovíravý chrup — otevřený skus (mordex apertus)	381
Jiné anomálie čelisti	385
Dysostosis craniofacialis (Crouzon)	385
Dysostosis mandibulofacialis (Franceschetti—Zwahlen)	385
Pierre-Robinův syndrom	386
Progresivní hemiatrofie obličeje (Romberg)	386
Kongenitální hemihypertrofie obličeje	388
Asymetrie obličeje při caput obstipum congenitum	389
Rozštěpy rtu a patra	390
Rozštěpové vady obličeje	393
Anomálie jazyka	393
Rozštěp jazyka	393
Ankyloglosie	393
Vrozená makroglosie	394
PREPROTETICKÁ CHIRURGIE	395
Úvod: vyšetření místní, vyšetření celkové	395
Operace na měkkých tkáních	396
Chirurgická úprava hypertrofické sliznice dásňového výběžku	396
Chirurgická úprava vestibulárních řas: slizniční řasy, vazivově slizniční řasy, frenulum, Z-plastika	397
Chirurgická úprava ústní předsíně a ústní spodiny: rekonstrukce ústní předsíně podle Kostečky a Kazanjiana, prohloubení ústní spodiny podle Traunera a Obwegesera, rekonstrukce ústní předsíně dermoepidermálním štěpem	399
Operace na čelistech	404
Egalisace hřebene dásňového výběžku	404

Egalisace jednotlivých zubních lůžek	404
Chirurgická úprava exostos	405
Chirurgická úprava hrbolů horní čelisti (Čelešnik, Obwegeser)	406
Rekonstrukce dásňových výběžků implantáty: kostní autotransplantáty, osteo-kartilaginosní štěpy, chrupavka, aloimplantáty	407
Indikace a kontraindikace	408
Operační postup	408
Implantace metalických konstrukcí: implantáty endooseální, subperiostální implantáty	409
OBLIČEJOVÉ BOLESTI A CHOROBY MOZKOVÝCH NERVŮ	411
Obličejové bolesti podmíněné místním patologickým procesem: bolesti při prudkém zánětu dřeně, při prudkém zánětu ozubice, při zánětu zubního lůžka, při chronických zánětech zubní dřeně, bolest u akutního zánětu čelistní dutiny, při prudkém středoušním zánětu, bolesti kloubní (kloubní syndrom)	411
Obličejové bolesti podmíněné postižením nervového kmene nebo ganglia	414
Neuralgie trojklaného nervu	414
Neuralgie primární	414
Neuralgie sekundární	417
Neuralgie n. trigemini postherpetická	417
Atypická obličejová neuralgie (psychogenně podmíněná neuralgie)	418
Anaesthesia dolorosa	418
Neuralgia n. nasociliaris	418
Neuralgia n. pterygopalatini — Sluderova neuralgie	419
Neuralgia n. auriculotemporalis	419
Neuralgie Huntova	419
Bolesti cervikookcipitální	419
Neuralgia n. glossopharyngei	419
Obličejové sympatalgie	420
Bolesti cévní	420
Obrna lícního nervu: centrální obrna, periferní obrna, monoplegia facialis, diplegia facialis	420
Křeč lícního nervu (spasmus n. facialis, „tic convulsif“)	422
Obrna n. glossopharyngei	423
Obrna n. hypoglossi	423
PROJEVY KREVNÍCH CHOROB V ÚSTNÍ DUTINĚ	424
Krvácivé choroby	424
Choroby s primárním, velmi často dědičným defektem ve spektru plasmatických koagulačních faktorů: hemofilie A, B, C, pseudohemofilie	424
Stavy provázené sekundárně vzniklým nedostatkem některých koagulačních faktorů: hepatitis, cirrhosis hepatis, obstrukční ikterus, malabsorpční syndrom, pelentan, heparin	426
Hemorrhagické diathesy destičkového původu	427
Idiopatická trombocytopenická purpura (morbus maculosus Werlhoffi)	427
Získané thombopenické purpury	428
Trombastenie a trombopenie	429
Krvácivé stavy způsobené patologicky změněnou fragilitou a propustností kapilár a drobných cév	429

Teleangiectasia haemorrhagica hereditaria Rendu—Osler	429
Purpura alergotoxická	429
C-avitaminosa	430
Choroby se změnami hodnot červených a bílých krvinek	431
Polycythaemia rubra nebo vera, Vaquezova—Oslerova choroba	431
Aplastická anémie	431
Agranulocytosa	432
Mononukleosa infekční	433

POPÁLENÍ, POLEPTÁNÍ A POŠKOZENÍ RADIEM 434

Popálení obličeje	434
Poleptání chemickými látkami	435
Popáleniny elektrickým proudem	436
Poškození rentgenem a radiem: osteoradionekrosy čelistí, odontoradionekrosa	436
Prevence osteoradionekros a odontoradionekros	439

VÝKONY PREVENTIVNÍ A ŽIVOT ZACHRAŇUJÍCÍ 441

Tracheotomie: naléhavá tracheotomie, preventivní tracheotomie, horní, dolní koniotomie	441
Podvázání zevní krkavice (ligatura a. carotis externae)	443

ZÁSADY ORGANISACE PÉČE O CHIRURGICKÉ NEMOCNÉ VE STOMATOLOGII 445

LITERATURA (monografie) 446

REJSTŘÍK 448